

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 194/24

Люксембург, 19 ноември 2024 г.

Решения на Съда по дела C-808/21 | Комисия/Чешка република и C-814/21 | Комисия/Полша
(Пасивно избирателно право и членство в политическа партия)

Гражданство на Съюза: да се откаже на гражданите на Съюза, пребиваващи в държава членка, без да са нейни граждани, правото да членуват политическа партия нарушава правото на Съюза

Като налагат такова изискване за гражданство, Чешката република и Полша не осигуряват равно третиране с гражданите си, що се отнася до ефективното упражняване на пасивното избирателно право в общинските и европейските избори

Правото на Съюза предоставя на гражданите на Съюза, пребиваващи в държава членка, без да са нейни граждани, правото да избират и да бъдат избирани в местните и в европейските избори. Ефективното упражняване на това право изисква тези граждани да имат равен достъп до средствата, с които разполагат гражданите на тази държава членка, за да упражняват същото право. Като взема предвид, че членството в политическа партия допринася съществено за упражняването на избирателните права, предоставени от правото на Съюза, Съдът приема, че Чешката република и Полша са нарушили това право, като са отказали на гражданите на Съюза, пребиваващи в тези държави членки, без да са техни граждани, правото да членуват в политическа партия. Тяхното включване в политическа партия не може да накърни националната идентичност на Чешката република или на Полша.

Чешкото и полското законодателство предоставят само на своите граждани правото да членуват в политическа партия. Според Европейската комисия от това следва, че гражданите на Съюза, пребиваващи в тези държави членки, без да са техни граждани, не могат да упражнят правото си да бъдат избирани в общинските и европейските избори, закрепено в правото на Съюза, при същите условия като чешките и полските граждани.

Тъй като счита, че такъв отказ представлява забранена от правото на Съюза разлика в третирането, основана на гражданството¹, Комисията предявява пред Съда два иска за установяване на неизпълнение на задължения, съответно срещу Чешката република и Полша².

Съдът уважава тези искове и установява, че тези две държави членки не са изпълнили задълженията си по Договорите.

Той отбелязва, че **ефективното упражняване на избирателните права в общинските и европейските избори**, гарантирани от правото на Съюза, **изисква гражданите на Съюза, пребиваващи в държава членка, без да са нейни граждани, да имат равен достъп до средствата, с които разполагат гражданите на тази държава членка, за да упражняват ефективно същите права.**

Политическите партии обаче имат съществена роля в системата на представителната демокрация, която е

конкретен израз на демокрацията като ценност, на която по-специално се основава Съюзът. Следователно **забраната за членство в политическа партия поставя тези граждани на Съюза в по-неблагоприятно положение от това на чешки и полски граждани що се отнася до избирането им в общинските и европейските избори**. Всъщност изборът на последните се благоприятства по-специално от факта, че те могат да членуват в политическа партия, която разполага с организационни структури, както и с човешки, административни и финансови ресурси в подкрепа на кандидатурата им. Освен това членството в политическа партия е един от критериите, който насочва предпочитанията на избирателите.

Тази забрана от правото на Съюза разлика в третирането не може да бъде обоснована със съображения, свързани със зачитането на националната идентичност. Всъщност правото на Съюза не изисква от държавите членки да предоставят на съответните граждани на Съюза право да избират и да бъдат избирани в националните избори, нито им забранява да ограничават ролята на тези граждани в политическа партия в контекста на тези избори.

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила произтичащите си от правото на Съюза задължения, може да се предяви от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази със съдебното решение в най-кратък срок. Когато прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, Комисията може да предяви нов иск, с който да поиска налагане на имуществени санкции. Ако обаче на Комисията не са съобщени мерките за транспониране на дадена директива, по нейно предложение Съдът може да наложи санкции още с първото съдебно решение.

Неофициален документ за медиите, който не обвързва Съда.

Пълният текст на съдебните решения ([C-808/21](#), [C-814/21](#)) и евентуално резюмето им се публикуват на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от обявяването на решенията могат да се намерят на „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Поддържайте връзка!

¹ А именно член 22 ДФЕС, съгласно който всеки гражданин на Съюза, пребиваващ в държава членка, на която не е гражданин, има право да избира и да бъде избран в местните избори и в изборите за Европейски парламент в държавата членка, на територията на която пребивава, при същите условия, както и гражданите на тази държава.

² Искът срещу Чешката република обхваща и забраната за членство в политическо движение, наложена на гражданите на Съюза, които пребивават в тази държава членка и не са нейни граждани.